

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 03/1865-KB
Saksbehandler: ABK
Vår ref: 05/6262
Arkivkode: 360
Dato: 17.03.2006

TBS KB

05 2059-36
641.7

Høring – kjøring under påvirkning av andre stoffer enn alkohol

Vi viser til Samferdselsdepartementets høringsbrev 09.12.2005 vedrørende rapport fra ei arbeidsgruppe med *Forslag til tiltak mot kjøring av motorvogn under påvirkning av andre rusmidler enn alkohol*. Sosial- og helsedirektoratet var i arbeidsgruppa representert fra Avd rusmidler. Høringssaken er behandlet i Avd for primærhelsetjenester som har ansvaret for førerkortspørsmål i direktoratet. Vi beklager at svaret kommer litt seint.

Fylkesmennene har som kjent sentrale oppgaver når det gjelder førerkort og helse. Vi har forelagt høring for dem og fått svar fra om lag halvparten hvorav noen ikke har spesielle merknader. Vedlagt oversendes kopi av svarene fra Nordland, Nord-Trøndelag, Rogaland, Aust-Agder og Vestfold.

Direktoratet finner rapporten både oversiktlig og grundig, og det fremmes en rekke konkrete forslag til tiltak. De fleste er listet opp punktvis i pkt 11.1 og vi vil generelt støtte forslagene, men finner grunn til å kommentere nærmere noen av dem.

Primærhelsetjenestens rolle etc, jf blant annet pkt 9.4 og 11.4.

Sentral er meldeplikten som leger, psykologer og optikere har etter § 34 i helsepersonelloven. Etterlevelsen er generelt svak, noen som også gjelder leger og psykologer som arbeider i spesialisthelsetjenesten (ikke minst innen psykisk helsevern). Når det gjelder førerkortforskriften, holder vi nå på å legge ut på våre nettsider reviderte utgaver både av veiledningen til leger og den tilsvarende for fylkesmennene. Selv om bestemmelsene innskjerpes, vil det nok alltid være begrenset hvor mange rus- og medikamentmisbrukere en vil få tak i på denne måten. Vel så viktig er antakelig politiets egen mulighet til å inndra førerkortet når en person misbruker narkotika (altså uten å ha mottatt melding fra helsevesenet). Det bør heller ikke være et absolutt krav at fylkesmannen bestandig må gi dispensasjon fra førerkortforskriftens helsekrav for at førerkortet skal kunne tilbakeleveres.

Informasjon til pasientene om faren ved kjøring under påvirkning er viktig. Vi har tidligere gått imot at varseltrekanten på pakningsomslaget blir fjernet. Selv om varslingsordningen ikke er fullkommen, er den et godt memento både for lege og pasient. Varsomhet er viktig også ved bruk av visse medikamenter innenfor vanlig terapeutisk område da den individuelle reaksjonen kan være ganske forskjellig fra person til person, spesielt inntil pasienten er blitt vant til medisinen.

Sosial- og helsedirektoratet
Avdeling for primærhelsetjenester

Forslaget om at politiet skal melde tilfelle av rusproblematikk til pasientens fastlege, er ikke uproblematisk. Det synes å forutsette at legen skal "ordne opp", noe som krever klar medvirkning fra pasienten og tydelige retningslinjer for legens intervensjon. Vi er i tvil om effekten av et slikt tiltak som i alle tilfelle trenger grundigere utredning før det eventuelt settes i verk. Virkningen av såkalte "kortvarige intervensjoner hos fastlegen" er også svært usikker.

Kontroller.

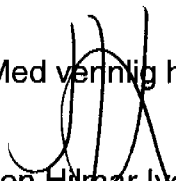
Erfaringsmessig er kontroller, gjerne koblet med opplysningsvirksomhet, viktige når det gjelder å få motorvognførere til å overholde trafikale bestemmelser, ikke minst bestemmelsene om alkohol. Vi støtter forslaget om å øke trafikkkontrollene, også tilfeldige kontroller, for å avdekke bruk av illegale og andre stoffer som påvirker kjøresikkerheten. Såkalte vegkantkontroller vil kunne bli et godt hjelpemiddel, men erfaringene fra det nylig avsluttede IMMORTAL-prosjektet viste at utstyret som brukes til testingen, ennå ikke er godt nok.

Faste grenser/nullgrense.

Dette er et vanskelig spørsmål og hvor kunnskapen ennå er mangelfull. Noen undersøkelser tyder på at lave nivåer av i alle fall visse narkotiske stoffer ikke har noen innflytelse på kjøreevnen. Det kan derfor synes ulogisk at slike beskjedne funn i f eks blodprøver skal få betydning for retten til å føre motorkjøretøy. Saken synes enklest når det gjelder illegale narkotika. Avdekkes bruk, vil inndraging av førerrett kunne være et ledd i den *generelle* straffereaksjonen mot vedkommende. For legale midler brukt som forskrevet innenfor det vanlige terapeutiske område, vil det neppe være hensiktsmessig med reaksjoner knyttet til førerrett etc.

Misbruk av slike midler i trafikksammenheng bør føre med seg reaksjoner hvor også førerrett vurderes. Det tenkes da på bruk uten at preparatet er forskrevet av helsepersonell eller er i samsvar med bestemmelsene for håndkjøpspreparater, og spesielt når mengden overstiger vanlige terapeutiske doser. Faste legale påvirkningsgrenser, f eks en mengde i blodet som ikke må overstiges, vil være en stor fordel sett fra politiets og domstolenes side. I dag synes imidlertid kunnskapsnivået å være for svakt til at slike grenser kan fastsettes. Verdiene vil antakelig også måtte settes forholdsvis høgt, dels for å ivareta individuelle variasjoner mellom individer og dels for å ta høyde for de ofte noe vide terapeutiske områdene. Vi vil i denne sammenheng vise til uttalelsen fra Fylkesmannen i Nordland som peker på uenigheten som er kommet fram mellom Folkehelseinstituttet og Den rettsmedisinske kommisjon.

Med vennlig hilsen

Jon Hilmar Iversen
avdelingsdirektør

Arne-Birger Knapskog
seniorrådgiver